

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De duobus manducandi modis. A

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Psalm. 22.

*1. Cor. 10. d.
* De sacra-
mentis fide-
lium.*

*De consec.
distinct. 2. c.
quia passus
paragra. do-
minus no-
ster.
Ephes. 4. a
Gloss. ord. 1.
Cor. 1. ad
illud, Acci-
pite & man-
ducate.*

*Aug. tract.
27. ad finem
ea 6. Ioan.
Tomo 9. ha-
betur de cō-
sac. dist. 2. c.
Quid est
Christum.*

atque rem significat, & utriusque rei similitudinem gerit expressam. Nam sicut panis præ cæteris cibis corpus reficit & sustentat, & vinum hominem lætificat atque inebriat: sic caro Christi interiorem hominem plus cæteris, gratiis spiritualiter reficit & saginat. Unde Calix meus inebrians, quam præclarus est. Habet etiam similitudinem cum re mystica, quæ est vnitas fidelium: quia sicut ex multis granis conficitur vnus panis, & ex pluribus acinis vinum in vnum confluit: sic ex multis fidelium personis vnitas Ecclesiastica constat. Unde Apostolus, Vnus panis & vnum corpus multi sumus, &c. Unde Aug. Vnus panis & vnum corpus Ecclesia dicitur, pro eo, quod sicut vnus panis ex multis granis, & vnus corpus ex multis membris componitur: sic Ecclesia ex multis fidelibus charitate copulante constituitur. Hoc mysterium pacis & vnitatis nostræ Christus in sua mensa consecrauit: qui accipit hoc mysterium vnitatis, & non tenet vinculum pacis, non accipit hoc mysterium pro se, sed contra se. Cuius etiam sacramentum est corpus Christi proprium de virgine sumptum: quia vt corpus Christi ex multis membris purissimis, & immaculatis constat, ita societas Ecclesiastica ex multis personis à criminali macula liberis constitit. In cuius rei typo facta est arca Domini de lignis sethim: quæ sunt imputribilia, & albæ spinæ similia.

DE DVOBVVS MODIS MANDVCANDI
DISTINCT. IX. A

ET sicut duæ sunt res illius sacramenti, ita etiam duo modi manducandi. Vnus sacramentalis, sc. quo boni & mali edunt: alter spiritualis quo soli boni manducant. Unde Aug. Quid est Christum manducare? non est hoc solum in sacramento corpus eius accipere: multi enim indigne accipiunt: sed in ipso manere, & habere ipsum in se manentem. Spiritualiter n. manducat, qui in vnitatem Christi & Ecclesiam

celestis quam sacramentum significat manet. Nam
 qui discordat à Christo, nec carnem Christi man-
 ducat, nec sanguinem bibit: etsi tantæ rei sacra-
 mentum ad iudicium sui quotidie accipiat. Spiri-
 tualem manducationem Aug. distinguens à sacra-
 mentali ait, Vt quid paras ventrè & dentem? cre-
 de, & manducaſti. Credere enim in eum, hoc est,
 comedere panem & vinum. Qui credit in eum,
 manducat eum. Item, Quomodo manducandus
 est Christus? Quomodo ipse dicit, Qui manducat
 carnem meam, & bibit sanguinem meum, in me
 manet, & ego in eo? Si in me manet & ego in eo,
 tunc bibit: qui vero non in me manet, nec ego in
 illo: & si accipit sacramentum, acquirit magnum
 tormentum. Itē, Nulli ambigendum est tunc quē-
 quam corporis & sanguinis Dñi participem heri,
 quando Christi membrum efficitur: nec alienari
 ab illius panis calicisq; consortio, etiamsi antequā
 illum panem edat & calicem bibat, de hoc seculo
 in vnitatem corporis Christi constitutus abscedat:
 quia illius sacramenti beneficio non priuatur, quā-
 do ille habere hoc, quod illud sacramentum signi-
 ficat inuenitur. In illo enim sacramento corpus &
 sanguinem suum nobis commendauit, quod & fe-
 cit nos ipsos. Nam & nos corpus ipsius facti sumus.
 Item, Qui discordat à Christo non manducat car-
 nem eius, nec sanguinem bibit: etsi tantæ rei sacra-
 mentum ad iudicium sibi quotidie accipit.

Ad illud e.
Ioan. Qui
manducat.
Tract. 25. ad
ca. 6. Ioan.
hoc est opus
Dei. Pascha
sus ca. 6. de
corpore do.
Aug. in lib.
de medio
pœnitentia
de cons. dist.
2. cap. quō.
Ioan. 6.

Prosp. lib.
sententiarū
Ex August.
cap. 339.

De errore quorundam qui dicunt à bonis tantum corpus

Christi sumi.

B

Hæc verba & alia huiusmodi, vbi de spirituali
 manducatione agitur, quidam obtuso corde legē-
 tes, erroris caligine inuoluti sūt adeo, vt præsump-
 ferint dicere corpus & sanguinem Christi à bonis
 tantū sumi & nō à malis. Sed indubitāter tenendū
 est, à bonis sumi, non modo sacramentaliter, sed &
 spiritualiter. A malis vero tantū sacramentaliter,
 id est,

id est,